

Warszawa, 14 lipca 2023 r.

Protokół dwudziestego czwartego posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci

Dnia 14 lipca 2023 r. odbyło się w gmachu Senatu RP posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Dzieci, poświęcone senackiemu projektowi o zmianie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz ustawy – Prawo oświatowe. Otwierając posiedzenie **przewodnicząca zespołu prof. Alicja Chybicka** podkreśliła, że najważniejsze jest życie i zdrowie dziecka. Na dobrostan składają się trzy czynniki: pożywienie, dobre powietrze i wolność od promieniowania elektromagnetycznego. Projekt ustawy zakłada wprowadzenie obowiązku zapewnienia raz w tygodniu w szkołach, przedszkolach i żłobkach posiłków opartych wyłącznie na produktach roślinnych. Projekt zakłada też możliwość zapewnienia wegetariańskich i wegańskich posiłków dzieciom, które podjęły decyzję o takiej diecie z własnego wyboru lub wyboru podjętego wspólnie z rodzicami.

Pan Filip Pelc, radny dzielnicy Białołęka wskazywał na trudności na jakie napotkało jego dziecko, które jest na diecie wegańskiej. W żadnej szkole publicznej w tej dzielnicy nie ma posiłków bezmięsnych. Nieco lepiej sytuacja przedstawia się w szkołach niepublicznych, natomiast w małych miejscowościach dostęp uczniów do posiłków wegańskich jest praktycznie niemożliwy.

Pani Dorota Łoboda, Przewodnicząca Komisji Edukacji Rady M. St. Warszawy zaproponowała wprowadzenie do projektu ustawy przepisu dającego możliwość wyboru diety wegetariańskiej lub wegańskiej. To dziecko samodzielnie lub w porozumieniu z rodzicami powinno mieć możliwość podjęcia decyzji o rodzaju spożywanych posiłków, nie powinno tutaj mieć miejsce wymaganie przedstawienia zaświadczenia lekarskiego. Ponadto w projekcie ustawy powinno zostać podkreślone, że jeden dzień w tygodniu powinien być dniem diety roślinnej, a nie diety bezmięsnej. Pani Łoboda poinformowała też uczestników posiedzenia że urząd M. St. Warszawy prowadzi kampanię edukacyjną *Wiem co jem*, w ramach której prowadzone są warsztaty edukacyjne adresowane do uczniów, nauczycieli i osób pracujących w stołówkach.

Pani prof. Teresa Jackowska, Prezes Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego poparła rozwiązania zawarte w projekcie ustawy, które wprowadzą obowiązek zapewnienia raz w tygodniu w szkołach, przedszkolach i żłobkach posiłków opartych wyłącznie na produktach roślinnych. Ważne jest to, aby posiłki były smaczne i atrakcyjnie przygotowane podkreśliła pani profesor.

Pan Przemysław Radwan, ekspert samorządowy za niekorzystny trend uznaje odchodzenie od stołówek szkolnych na rzecz cateringu, albowiem obserwuje się obniżenie jakości potraw. Nadto jakość produktów żywnościowych przekazywanych w ramach programu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa pozostawia, jego zdaniem, wiele do życzenia.

Pan Wawrzyniec Roch Kowalski, przedstawiciel Ministra Nauki i Edukacji poinformował uczestników posiedzenia, że art. 155 ustawy Prawo oświatowe umożliwia rodzicom wybór diety dla dziecka, a żądanie przez szkoły zaświadczeń lekarskich jest nadużyciem.

Pani Elżbieta Lemańska, reprezentująca inicjatywę Rodzice dla Klimatu podjęła sprawę złej jakości powietrza w bezpośrednim otoczeniu szkół i przedszkoli. Powodem pogarszającej się jakości powietrza jest zezwalanie na budowę, w bezpośrednim sąsiedztwie placówek oświatowych np. dużych sklepów czy galerii handlowych przy których parkują setki samochodów.

Pani Marta Wit, reprezentująca Urząd M. St. Warszawy zwróciła uwagę uczestnikom posiedzenia na przygotowywanie w stołówkach zbyt dużych porcji posiłków. Dzieci nie są w stanie zjeść wszystkiego co dostają na talerzu, pozostałości są wyrzucane, co przyzwyczajają dzieci do marnowania żywności.

Pani Grażyna Karczewska, reprezentująca Stowarzyszenie Kuźnia Zdrowych Nawyków poparła zawarty w projekcie przepis wprowadzający w placówkach oświatowych jeden dzień w tygodniu posiłki roślinne. Pani Karczewska przypomniała uczestnikom posiedzenia, że polska kuchnia przez wieki była oparta na produktach roślinnych i mlecznych. Mięso jadano rzadko, głównie w święta. Zdaniem Pani Karczewskiej konieczne jest też odpowiednie szkolenie intendentów, aby poprawić jakość przygotowywanych posiłków.

Pan Jacek Karaczun, reprezentujący stowarzyszenie Heal Polska odniósł się do propozycji zapisanej w projekcie, aby minister właściwy do spraw oświaty i wychowania

w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określił, w drodze rozporządzenia, ogólne przepisy dotyczące standardu jakości powietrza w czasie pobytu w szkole. Jego zdaniem to dobra propozycja, wymaga ona jednak zaktualizowania o najnowsze wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia.

Pani Olga Kazańska, reprezentująca WWF Polska uważa, że projekt ustawy powinien objąć większą liczbę dni, w których będą przygotowane potrawy wegańskie i wegetariańskie. Ponadto, jej zdaniem, projekt powinien zostać uzupełniony o przepisy przewidujące szkolenia dla intendentów, pracowników i szefów kuchni.

Pan Bartłomiej Gawrecki, reprezentujący Green REV Institute, pozytywnie ocenił propozycje zawarte w projekcie. W Portugalii i innych krajach europejskich takie rozwiązania już się sprawdziły. Podobnie jak poprzedniczka wskazał na konieczność szkolenia intendentów i osób pracujących w kuchniach placówek oświatowych. Do rozważenia jest też, jego zdaniem, produkcja ekologicznej żywności w przyszkolnych ogródkach.

Pani Alicja Bućko, Specjalistka ds. Instytucjonalnej Transformacji Sytemu Żywnościowego, zauważyła, że rozważania dotyczą dużych miast np. Warszawy czy Wrocławia podczas gdy trudniejsza sytuacja jest w małych miejscowościach, które nie korzystają ze wsparcia samorządów. Tymczasem obowiązkiem państwa jest zapewnienie wszystkim dzieciom dostępu do zdrowej i zbilansowanej diety

Pani Jagoda Gmachowska, aktywistka z niepełnosprawnością, twierdzi, że na własnym przykładzie odczuła dobroczynne skutki stosowania diety wegetariańskiej i wegańskiej. Nawiązując do rozwiązań projektowanej ustawy zaproponowała, aby posiłki wegetariańskie lub wegańskie były dostępne w placówkach oświatowych 4 lub nawet 5 dni w tygodniu. O możliwości skorzystania z takiej liczby posiłków decydowałoby dziecko lub dziecko w porozumieniu z rodzicem. Byłoby to zgodne z art. 68 Konstytucji zapewniającym prawo do ochrony zdrowia, zgodne z art. 86 Konstytucji traktującym o ochronie środowiska i spełniające postanowienia art. 48 zgodnie z którym rodzice mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem.

Podsumowując posiedzenie **przewodnicząca zespołu prof. Alicja Chylicka** wyraziła nadzieję, że projekt omawianej ustawy zostanie przyjęty przez Senat następnej kadencji. Zdaniem Pani Przewodniczącej projekt powinien zostać uzupełniony o przepisy nakazujące instalację mierników jakości powietrza i oczyszczaczy we wszystkich placówkach oświatowych.